

BETROUWBAAR NIEUWS IN DE TWEDE WERELDOORLOG

Illegale bladen in Muiderberg, Muiden, Naarden en Bussum (deel 1)

Het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD) bezat in 1954 1200 illegale bladen. Lydia Winkel heeft daar een catalogus van gemaakt. Vijfentwintig jaar later verzorgde Hans de Vries een herziene uitgave met 1300 titels. In dit artikel komen zes illegale uitgaven aan de orde die in Muiderberg, Muiden, Naarden en Bussum zijn uitgegeven. Omdat er nog veel meer zijn, behandel ik volgende week nog zes andere periodieken.

Nieuws-bulletin

In Muiderberg verscheen van 1943 tot 1945 wekelijks het Nieuws-Bulletin. Het werd aanvankelijk thuis vervaardigd door A.A. Maljers en de dames Vahl en De Haan. Na het

uitvallen van de elektriciteit werden de berichten opgenomen bij een boer die een kristalontvanger bezat en vermenigvuldigd door de zoon en dochter van Maljers.

De goede bron

A. Heynis te Muiden en A.J.C. Loggen, redacteur van de Weesper Koerier, gaven in 1942 elk een getypt nieuwsblaadje uit. In maart 1943 besloten zij gezamenlijk een blad te gaan vervaardigen. Tot het eind van de oorlog verscheen dit nieuwsblad voor Amstelland en de Vechtstreek Muiden-Weesp in een oplage van 40 tot 500 exemplaren.

Ongetiteld

Zonder titel verscheen tussen 1940 en 1945 een stencil in Bus-

sum (oplage 140-1200). In de uitgeverij van J.Th. Bremer kwamen vanaf de zomer van 1940 dagelijks zoveel personen naar de Engelse zender luisteren, dat hij wegens het gevaar dat de nabijgelegen Ortskommandantur en NSB-overburen opleverden, besloot de radiob berichten te gaan 'uitgeven'. Zijn dochter en drie zoons werkten hieraan mee. Hoewel de Duitsers meermalen hun belangstelling toonden voor de familie Bremer, is het hun nimmer gelukt de familie te betrappen.

Het compas

De landelijke krant De Waarheid was in 1941 een kaderkrant, die in een betrekkelijk kleine oplage verscheen en waaruit plaatselijk de inhoud werd overgenomen of als leidraad werd gebruikt. De uitgave in Bussum heette Het Kompas (oplage 100-250). Deze uitgave werd door de CPN'ers C. van den Berg, H. Fekkes en P. Edel vervaardigd. In januari 1943 werden allen die bij de uitgave van het blad betrokken waren tot zware straffen veroordeeld. Eén van hen, Cornelis van den Berg, wonende aan de K.P.C. de Bazelstraat in Bussum, werd ter dood veroordeeld en op 18 februari 1943 gefusilleerd op de Waalsdorpervlakte. Er is in Bussum-Zuid een straat naar hem vernoemd.

De observator

In 1943 - 1944 verscheen het Bussumse blad De Observator in een oplage van 8 tot 200 stuks. Dit blad, waaraan elke zaterdag een extra artikel over een actueel onderwerp was toegevoegd, werd uitgegeven door de in zijn ouderlijk huis ondergedoken student O.W. Ysebrand. Toen de elektriciteitsvoorziening werd beëindigd,

zag Ysebrand geen kans meer de vervaardiging voort te zetten.

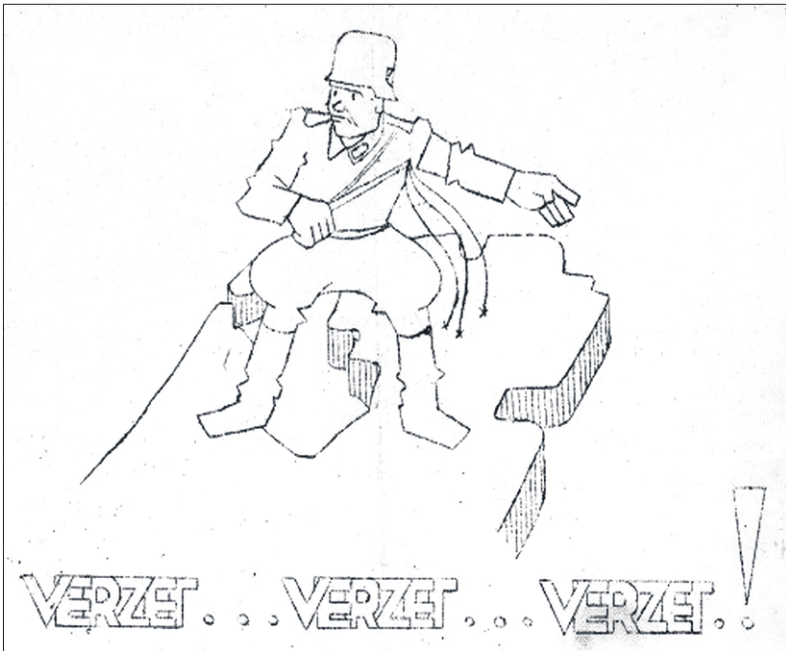
Vrij-nederland bulletin, gooi- editie naarden-bussum

Vrij Nederland werd al vanaf maart 1942 in het Gooi verspreid. Na Dolle Dinsdag (5 september 1944) werd besloten tot de uitgave van een praktisch dagelijkse gestencilde nieuwsuitgave. De redactie hiervan kwam in handen van F.G. Masee en H.J. Brakema;

medewerking werd o.a. verleend door mej. S. de Steurler, H. Verhaar en mevr. W. Ziel-Roth. De oplage bedroeg 4300 exemplaren.

Bron: Historische Kring Bussum en 'De Ondergrondse Pers 1940 - 1945'. Veen Uitgevers 1989. http://publications.niod.knaw.nl/publications/WinkelDeVries_OndergrondsePers_1940-1945.pdf

Klaas Oosterom

■ Vrij Nederland Bulletin januari 1944.

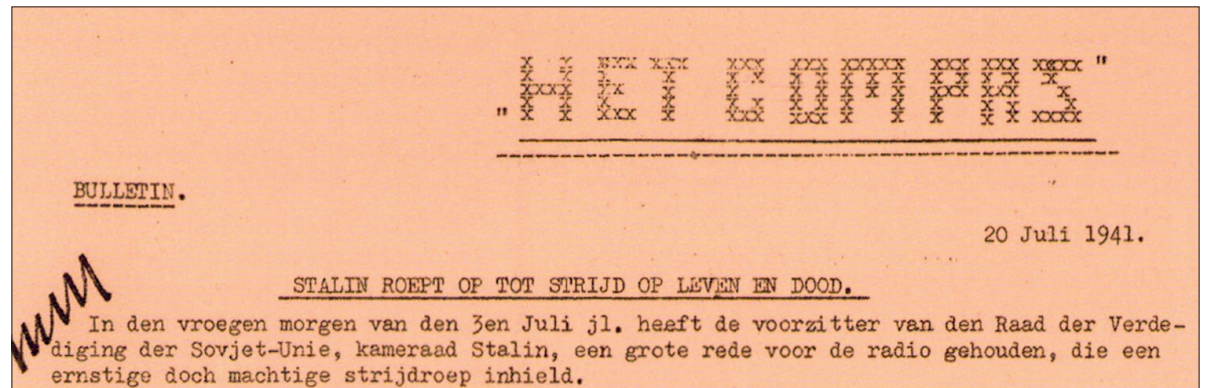
UIT DE FOTOCOLLECTIE VAN HET STREEKARCHIEF

www.gooienvchistorisch.nl 035 207 09 99 Cattenhagestraat 8, Naarden

Mamertus, Pancratius, Servatius & Bonifatius

Nog even en de IJsheiligen verlaten ons land. Vorstgevoelig kweekgoed kan dan weer de volle grond in. Rond 1900 waren in Naarden ruim 30 kwekerijen. Door de vele afgravingen bleek de grond uitermate geschikt. Opzichter E.P.J. Smith maakte deze foto van boomkwekerij Jac. Smits in 1899 vanaf de schoorsteen van de Hollandsche Elektriciteits Maatschappij. De huizen op de achtergrond staan aan de Lambertus Hortensiuslaan. FOTO EN TEKST: STREEKARCHIEF GOOISE MEREN

■ De kop van Het Kompas van 20 juli 1941.

■ De kop van het Vrij-Nederland Bulletin van 13 januari 1944.